

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 244/2016-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti [REDAKOVANÉ], zastúpeného LEGAL IURIS Advokátska kancelária s. r. o., Tehelná 11, Rožňava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavol Krajec, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 134/2011, za účasti Okresného súdu Bratislava I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 134/2011 porušené boli.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 500 € (slovom tritisícpäťsto eur), ktorú mu je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 363,79 € (slovom tristošesťdesiattri eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Pavla Krajca, LEGAL IURIS Advokátska kancelária s. r. o., Tehelná 11, Rožňava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného LEGAL IURIS Advokátska kancelária s. r. o., Tehelná 11, Rožňava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavol Krajec, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 134/2011 o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Sťažovateľ osobne doručil Okresnému súdu Bratislava I dňa 23. 08. 2011 žalobu, ktorou sa domáhal proti žalovanému Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci...»

... Sťažovateľ v žalobe uviedol, že dňa 25. 01. 2005 uzavrel ako obdarovaný darovaciu zmluvu s darcom [REDACTED]

██████████ s predmetom daru 2-izb. byt v ██████████ vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu $\frac{3}{4}$ celku.

... Dňa 23. 01. 2008 podal sťažovateľ návrh na vklad spoluvlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe uvedenej zmluvy.

... Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu (SK) rozhodnutím č. V-1931/08 zo dňa 29. 02. 2008 prerušila konanie a vyzvala sťažovateľa na odstránenie nedostatkov v zmluve a na preukázanie vlastníckeho práva prevodcu k predmetu prevodu.

... Všetky nedostatky sťažovateľ odstránil listom zo dňa 11. 04. 2008, až na preukázanie vlastníckeho práva prevodcu k predmetu prevodu, nakoľko dedičské konanie po ██████████ (pôvodnej vlastníčky bytu) ešte nebolo ukončené, o čom sťažovateľ SK informoval. Z toho dôvodu SK čakala na ukončenie dedičského konania č. D 697/96 vedeného na OS BA III.

... Predpokladom ukončenia dedičského konania po ██████████ č. 697/96 vedeného na OS BA III bolo súdne určovanie dedičov. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. 6 C 247/97-155 zo dňa 06. 05. 2008 bol darca (spolu s manželkou) určený za dediča po ██████████.

... Dedičský súd OS BA III po zistení okruhu dedičov týchto svojvoľne opomenul a uznesením č. D 697/96-105 zo dňa 30. 09. 2008 za dediča po ██████████ vyhlásil tretiu osobu – ██████████, čím darcu nezákonne zbavil vlastníctva bytu, ktoré mu odo dňa smrti poručiteľky do jeho smrti zo zákona (§ 460 Občianskeho zákonníka) patrilo.

... SK rozhodnutím č. V-1931/05 zo dňa 07. 11. 2008 tak návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností z darovacej zmluvy zo dňa 25. 01. 2005 zamietla. Podľa SK: „Prevodca nie je oprávnený ako nevlastník s predmetom prevodu nakladať a scudzovať ho, nakoľko nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má.“

... Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Sp 1/2009-37 zo dňa 19. 06. 2009.

Sťažovateľ si žalobou uplatnil nárok na náhradu škody z titulu skutočnej škody (49 780,- EUR) a ušlého zisku (1 579,15 EUR), celkom 51 359,15 EUR.

Podaním zo dňa 04. 10. 2011 doručeným súdu dňa 06. 10. 2011 sťažovateľ doplnil žalobu...

Okresný súd Bratislava I vo veci sp. zn. 18 C/134/2011 od podania žaloby dňa 23. 08. 2011 doteraz nevykonal žiaden relevantný úkon, len postúpil žalobu žalovanému na vyjadrenie.

Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 23. 11. 2011.

Sťažovateľ sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril podaním zo dňa 07. 12. 2011 doručeným súdu dňa 09. 12. 2011 a podaním zo dňa 25. 03. 2012 doručeným súdu dňa 26. 03. 2012 sťažovateľ doplnil žalobu opäť...

Sťažovateľ listom zo dňa 30. 03. 2015 podal na súd sťažnosť na zbytočné prieťahy v konaní vedenom pod spis. Zn. 18 C/134/2011. Súd listom zo dňa 27. 04. 2015 uznal sťažnosť za dôvodnú.

Doteraz však nebol vytýčený termín prvého pojednávania.»

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom rozhodol takto:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn. 18 C/134/2011 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby vo veci vedenej pod spis. zn. 18 C/134/2011 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 5. 000,- EUR (slovom: päťtisíc EUR), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... priznáva náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vo výške 1/6 vymeriavacieho základu vo výške 143,- EUR za jeden úkon právnej služby v zmysle vyhlášky MS SR č. 355/2004 Z. z. plus dvakrát náhrada režijného paušálu za jeden úkon právnej služby vo výške 8,58 EUR plus 20% sadzbu DPH, t. j. spolu 363,79 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia...“

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením č. k. II. ÚS 244/2016-10 zo 17. marca 2016 prijal sťažnosť na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 6. apríla 2016 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr 3264/2016 k prijatej sťažnosti z 9. mája 2016, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 17. mája 2016, okrem iného uviedla:

„K samotnému priebehu konania vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C/134/2011 poukazujeme na vyjadrenie súčasnej zákonnej sudkyne obsahujúce podrobnú chronológiu vykonaných úkonov v spise.

V apríli 2015 bola sťažnosť navrhovateľa na prietahy v konaní sp. zn. 18 C 134/2011 vedená pod číslom Spr. 2076/2015 vo vzťahu k obdobiu od 26. 03. 2012 do 30. 03. 2015 (deň podania sťažnosti) vyhodnotená predsedníčkou súdu za dôvodnú. V tejto súvislosti poukazujem na skutočnosť, že sťažovateľ sa so svojou sťažnosťou obrátil na ústavný súd tesne po tom, ako mu bolo doručené predvolanie na pojednávanie na 14. 03. 2016, pričom toto pojednávanie bolo odročené na 14. 04. 2016 na ktorom pojednávaní súd vyhlásil rozsudok.

K meritu veci uvádzam, že sa jedná o vec po skutkovej i právnej stránke zložitú. Na celkovú dĺžku konania malo vplyv aj to, že v konaní došlo tri krát k zmene zákonného sudcu.

V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené, dovoľujem si požiadať Ústavný súd Slovenskej republiky, aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy vyššie uvedené objektívne dôvody a aby sťažovateľovi uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie nepriznal v plnej výške.“

Zákonná sudkyňa vo veci vo svojom vyjadrení uviedla:

„Agenda oddelenia 18 C mi bola ako zákonnému sudcovi pridelená na vybavenie na základe Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2015 dňa 08. 12. 2015.

V predmetnej veci boli uskutočnené nasledovné úkony:

1. Dňa 23. 08. 2011 bola podaná žaloba na súd.
2. Dňa 06. 10. 2011 zo strany žalobcu bolo na súd podané doplnenie žaloby zo dňa 23. 08. 2011.
3. Dňa 26. 10. 2011 bola zo strany súdu doručovaná výzva žalovanej na vyjadrenie k žalobe. Výzva bola doručená dňa 10. 11. 2011.
4. Dňa 25. 11. 2011 súd obdržal vyjadrenie žalovanej.
5. Dňa 16. 12. 2011 bolo žalobcovi doručené vyjadrenie protistrany na základe úpravy zo dňa 06. 12. 2011.
6. Dňa 09. 12. 2011 súd obdržal vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného zo dňa 23. 11. 2011.
7. Dňa 26. 03. 2012 súd obdržal doplnenie žaloby zo dňa 23. 08. 2011.
8. Dňa 24. 04. 2012 súd obdržal od žalobcu návrh na zámenu žalobcu v konaní a oznámenie o postúpení pohľadávky.
9. Dňa 11. 03. 2012 súd obdržal od žalobcu oznámenie o zrušení zmluvy o postúpení pohľadávky.
10. Dňa 26. 11. 2014 bola súdu doručená žiadosť od žalobcu o nariadenie termínu pojednávania.
11. Na základe Dodatku k rozvrhu práce č. 2 na rok 2015 bola vec dňa 23. 08. 2015 pridelená na prejednanie a rozhodnutie [REDACTED].
12. Na základe Dodatku k rozvrhu práce č. 5 bola vec pridelená 14. 07. 2015 na prejednanie a rozhodnutie [REDACTED].
13. Podaním zo dňa 13. 05. 2015 a 29. 09. 2015 oznámil žalobca súdu zmenu svojej adresy bydliska.
14. Na základe Dodatku č. 9 k rozvrhu práce bola vec pridelená dňa 08. 12. 2015 na prejednanie a rozhodnutie [REDACTED].

15. Dňa 08. 02. 2016 bol stanovený termín pojednávania na deň 14. 03. 2016, kedy sa uskutočnilo riadne pojednávanie vo veci samej. Vec bola odročená na termín 14. 04. 2016.

16. Dňa 14. 04. 2016 na pojednávaní bol vo veci vynesený rozsudok.

Podľa obsahu sťažnosti sa žalobca sťažuje na prieťahy v konaní. Túto sťažnosť adresoval Ústavnému súdu Slovenskej republiky v čase, keď podľa údaju na poštovej doručenke (čl. 162), mal a mohol vedieť o súdnej zásielke obsahujúcej predvolanie na termín pojednávania. “

Predsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku súčasne uviedla, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Sťažovateľ vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu z 2. júna 2016 (doručenom ústavnému súdu 3. júna 2016) okrem iného uviedol:

«V predmetnej veci je bez akéhokoľvek významu skutočnosť, že vo veci je ustanovený už tretí zákonný sudca. Ide o internú vec súdu, sťažovateľ výmenu sudcov nijako nevyvolal. Zmena zákonného sudcu nemôže ísť na ujmu sťažovateľa.

Každý zákonný sudca má zákonnú povinnosť konať, nielen aktuálny. Sťažovateľ sa žalobou obrátil na súd a nie na konkrétneho sudcu.

Podľa súdu „sa jedná o vec po skutkovej i právnej stránke zložitú“.

K tomu uvádzame len to, že vo veci skutkové okolnosti vyplývajú z predložených listín, a to prevažne verejných, pričom žiadna skutočnosť medzi stranami nie je sporná a preto v rámci dokazovania sa nevykonala žiadny výsluch svedka, či účastníka ohľadom skutkovej situácie.

Celý spor je sporom len o právnom výklade veci

Vo veci už boli medzitým dve pojednávania. To prvé trvalo 110 minút, pričom väčšinu času bolo venované diktovaniu obsahu prednesov do zápisnice a oboznámenia sa s obsahom spisu a predmetom toho druhého boli len záverečné stručné prednesy a vyhlásenie rozsudku.

Teda celý tento podľa súdu skutkovo a právne zložitý spor trval 2,5 hod. Navyše obsah rozsudku nedokazuje, že by táto vec mala byť pre súd právne zložitá.

Nestotožňujeme sa s názorom súdu, že za prietahy sa považuje len obdobie od 26. 03. 2012, čo je deň podania vyjadrenia sťažovateľa k žalobe. Zakladanie podaní účastníkov do spisového obalu nemožno považovať za procesný úkon súdu vo veci. Keby súd konal riadne, dané vyjadrenie mohlo byť predmetom ústneho prednesu na pojednávaní.

Preto za prietahy považujeme obdobie od 25. 11. 2011, čo je deň vyjadrenia odporcu k žalobe.

K tvrdeniu súdu, že sťažovateľ sa so svojou sťažnosťou obrátil na Ústavný súd až po doručení predvolania na pojednávanie uvádzame:

Sťažovateľ nevie uviesť dátum prevzatia predvolania na pojednávanie, nakoľko písomnosti preberá na to splnomocnená osoba (mama) v mieste jeho bydliska, pričom on sa z rodinných a pracovných dôvodov zdržiava dlhodobo mimo svojho bydliska.

Pripúšťame, že k podaniu sťažnosti došlo až po vytýčení termínu prvého pojednávania, dôvody sú však na strane sťažovateľa, nakoľko sťažovateľ sa na našu advokátsku kanceláriu obrátil v tejto veci ešte v mesiaci január 2016, pričom sme ho informovali, že z dôvodu pracovnej vyťaženia, sťažnosť budeme vedieť vybaviť do konca mesiaca február 2016, s čím sťažovateľ ako klient súhlasil.

Akákolvek nedobromyseľnosť na strane sťažovateľa je vylúčená, a to o to viac, že sťažovateľ mohol ústavnú sťažnosť na ústavný súd podať už na prelome mesiacov apríl/ máj 2015, kedy mu zo súdu došlo upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti ako dôvodnej. Napriek tomu to však sťažovateľ neurobil a opäť len čakal na vytýčenie termínu prvého pojednávania, predpokladajúc, že bezprostredne po jeho sťažnosti už k tomu dôjde. Keďže však k tomu nedošlo v roku 2015, rozhodol sa pre podanie tejto ústavnej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené sa pridržame návrhu v plnom rozsahu.»

Sťažovateľ súčasne oznámil, že netrvá na konaní ústneho pojednávania a že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom namietaného konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 18 C 134/2011 je rozhodovanie o žalobe o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. V označenom konaní okresného súdu sťažovateľ vystupuje ako žalobca. Podľa názoru ústavného súdu – ktorý sa líši od názoru predsedníčky okresného súdu obsiahnutého vo vyjadrení k sťažnosti – ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a ktorá nevykazuje znaky skutkovej ani právnej zložitosti. Nijaké skutočnosti nemôžu ospravedlniť neodôvodnene dlhý čas konania a rozhodovania okresného súdu (viac ako štyri a pol roka) do vydania rozhodnutia v tejto veci 14. apríla 2016, ktoré zatiaľ nenadobudlo právoplatnosť.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľa ako navrhovateľa v napadnutom konaní v zásade nemalo vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu v konaní, ktoré začalo v roku 2011.

Z predloženého spisu, zo sťažnosti, ako aj z vyjadrenia okresného súdu ústavný súd zistil, že okresnému súdu bola žaloba sťažovateľa doručená 23. augusta 2011. Túto žalobu sťažovateľ doplnil 6. októbra 2011.

Okresný súd doručil 10. novembra 2011 výzvu odporcovi, aby sa vyjadril k žalobe. Odporca sa vyjadril k žalobe 25. novembra 2011.

Sťažovateľ ďalej doplnil 26. marca 2012 svoju žalobu z 23. augusta 2011 a 24. apríla 2012 okresnému súdu oznámil, že postúpil svoju pohľadávku. Súčasne požiadal okresný súd, aby postupník vstúpil do konania na miesto žalobcu.

Návrh postupníka na zámenu účastníkov bol doručený okresnému súdu 24. apríla 2012. Postupník ďalej oznámil okresnému súdu, že zmluva o postúpení pohľadávky medzi ním a žalobcom bola zrušená, a požiadal o to, aby do konania namiesto neho vstúpil naspäť sťažovateľ.

Sťažovateľ požiadal 26. novembra 2014 o nariadenie termínu pojednávania. Okresný súd bol v období od marca 2012 do marca 2014 nečinný.

Predsedníčka okresného súdu na základe dodatku č. 2 k rozvrhu práce na rok 2015 pridelila 11. marca 2015 vec sťažovateľa zákonnej sudkyňi [REDACTED].

Predsedníčka okresného súdu na základe dodatku č. 5 k rozvrhu práce na rok 2015 pridelila 14. júla 2015 vec sťažovateľa zákonnej sudkyňi [REDACTED].

Sťažovateľ dvakrát (13. mája a 29. septembra 2015) oznámil okresnému súdu zmenu svojej adresy.

Predsedníčka okresného súdu na základe dodatku č. 9 k rozvrhu práce na rok 2015 pridelila 4. decembra 2015 (spis jej bol doručený 8. decembra 2015) vec sťažovateľa zákonnej sudkyňi [REDACTED].

Okresný súd nariadil 10. februára 2016 pojednávanie vo veci sťažovateľa na 14. marec 2016. Na tomto pojednávaní okresný súd oboznámil s výsledkami dokazovania a odročil pojednávanie na 14. apríl 2016.

Sťažovateľ sa vyjadril k veci 5. apríla 2016 a okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 14. apríla 2016 rozhodol tak, že návrh sťažovateľa rozsudkom č. k. 18 C 134/2011-187 zamietol.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd nemohol v tejto súvislosti akceptovať argumenty uvedené vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu, že „*Na celkovú dĺžku konania malo vplyv aj to, že v konaní došlo trikrát k zmene zákonného sudcu...*“.

V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalší počet pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 155/09, IV. ÚS 82/2010), vychádzajúc predovšetkým z povahy vecí, zo samotnej dĺžky napadnutého konania viac ako štyri a pol roka, ale aj z priebehu konania v tomto období poznačenom neefektívnou činnosťou a nečinnosťou okresného súdu (dvoch zákonných sudcov) v období od konca novembra 2011 až do začiatku decembra 2015, t. j. počas obdobia štyroch rokov, ktorý rozhodol zamietacím rozsudkom v apríli 2016, ktorý doteraz nenadobudol právoplatnosť, uzavrel, že v namietanom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 18 C 134/2011 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd vzhľadom na to, že okresný súd vo veci samej rozhodol 14. apríla 2016, neprikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím,

opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, ktorú odôvodňuje takto:

„Predmet sporu vedeného pod sp. zn. 18 C/134/2011 sa týka najmä posúdenia zákonnosti postupu iného okresného súdu, ktorý sa dotkol majetkovej sféry sťažovateľa tým, že nenadobudol majetkový prospech vo forme spoluvlastníctva predmetu daru a týmto nezákonným prietahovým konaním súdu sa predlžuje stav pretrvávajúcej právnej neistoty sťažovateľa ohľadom jeho majetkovej sféry, teda či mu náhrada škody bude alebo nebude priznaná.

Táto doba nekonania je vzhľadom na povahu veci, ktorá nevykazuje znaky faktickej zložitosti, neadekvátna.

Finančné zadosťučinenie v takejto výške je primeranou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy, a to najmä v spojení s tým, že sťažovateľ stratil dôveru k všeobecnému súdnictvu vôbec.“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného

zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 18 C 134/2011, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 3 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. Pavlom Krajcom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €. Úhradu priznal spolu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), 2 x 143 € a režijný paušál 2 x 8,58 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky), pričom túto sumu ústavný súd zvýšil o 20 % DPH (60,63 €). Celková suma trov konania tak predstavuje sumu 363,79 €, ktorú je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Za tretí úkon ústavný súd úhradu trov konania nepriznal, pretože podľa jeho názoru tento úkon neprispel k ďalšiemu objasneniu veci.

Priznanú úhradu trov právneho konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2016